

Jaanuari 4. pühapäev
Liturgiline värv – roheline

JEEBUS TEEB PIMEDA NÄGIJAKS

EELTEADMISI TEKSTI KOHTA Lk 18: 35–43

Evangelist Luuka pikk kirjeldus Jeesuse teekonnast Jeruusalemma (algab ptk. 9: 51) on jõudmas lõpule. Jeesus läheb koos palveränduritega Galileast üles Jeruusalemma paasapühadele. Umbes aasta on möödunud ajast, kui Peetrus Filipi Kaisareas tunnistas Jeesuse Kristuseks ehk Messiaks (Luuka 9: 20). Nüüd kõnetab Jeeriko lähedal üks pime kerjus – Markuse järgi Bartimeus (Mk 10: 46) – Teda nimega ”Taaveti Poeg”. See on ainus kord evangeeliumides, kui seda selgelt Messiale viitavat piibli väljendit ”Taaveti Poeg” kasutatakse Jeesust kõnetades. Kasutatud nimetus ei võinud vist juhuslikult pimedate kerjuse keelele sattuda, vaid selle sügavamaks põhjuseks võis olla üldiselt laialt levinud arvamus, et Jeesus on Messias – lootus, mis mõne päeva pärast kasvas usuks Messiasse, kui Jeesus ratsutas Jeruusalemma (Luuka 19: 28).

Jeeriko, mille lähedal kirjeldatud sündmus toimus, oli galilealaste Perea tee viimane etapp enne Jeruusalemma. Luukas kirjeldab täpselt, kuidas

pime mees kuuleb rahvahulka lähenevat ja ta isegi ei aima, kui lähedal on Päästja. Ent kohe, kui ta saab teada, et tuleb Naatsareti Jeesus, haarab ta kohe sellest võimalusest kinni, pannes Temale kogu oma lootuse. Sobimatult vali kisendamine ja sõnad: "Taaveti Poeg" sunnib eespool olijad teda pahaselt keelama. See ei anna siiski tulemusi, vaid mees hüüab veelgi tungivamalt: "Taaveti Poeg, halasta minu peale!"

Algul Jeesus ei tõrjunud tagasi enda nimetamist Messiaks ega ka mehe palvet. Ta palus selle mehe enda juurde saata ja küsis, mida ta soovib.

Mees palus – ei rohkem ega vähem – kui kord kaotatud nägemist tagasi saada. Õeldes selleks käesusõna, tegi Jeesus ime ning osutus sellega mehe usu vääriliseks – Taaveti Pojaks. Ainult Messia ajal võis tõeks minna ennustus pimedate silmade avanemisest. (Js 35: 5)

Ime toimumist ennast Luukas pikemalt ei kirjelda, see sündis nähtavasti silmapilkselt.

Luukas on tahtnud oma jutustuses eriti esile tõsta selle sündmuse tagajärge. Tervenud mees ülistas selle eest Jumalat ja tema kiitusega ühinesid ka pealtnägijad. Pime kerjus, kellest sai usklik ning nägija, Jeesuse järgija, oli täielikuks vastandiks enamikule juutidele, kes ei tahtnud Jeesusesse uskuda. Hiljem see usu ja uskmatus vastuolu muutus Jeruusalemmas nii suureks, mis viis lõpuks Kolgata ristini. Üks Jeesusega koos ristilöödud röövlitest uskus ja sai päästetud, teine mitte (Luuka 23: 39–43). Nii tahab Luuka evangeelium õpetada, et ei füüsiline, vaimne ega sotsiaalne "puudulikkus" ole takistuseks Jumala riiki saamisel. Takistuseks saab aga uskmatus, mis teeb terved silmad pimedaks ja terve mõistuse võimetuks käsitama, et Jeesus Kristus on Issand. Vaid Jumal ise võib sellises olukorras meid aidata, lastes Pühal Vaimul oma sõna kaudu avada meie meeled ja mõistuse uskumaks Kristust. Sellise usu tekkimine patuses inimeses on Jumala ime – sama suur ime, nagu sündis kord Bartimeusega Jeeriko väravas.

Kari Lintuvuori

Eesmärk: Pühapäevakoolis õpib laps tundma jutustust pimedast Bartimeusest ja teab, et Jumal kannab kõigi eest hoolt, kuigi ta alati ei tee terveks.

VAIKSEKSJÄÄMINE JA PALVE

KÜÜNALDE SÜÜTAMINE JA TRIANGLITE MÄNG

LAUL

PALVE

Tänu Sulle, Taevaisa, tervete käte eest, tervete jalgade, silmade ja kõrvade eest. Olgugi, et ma ei ole täiesti terve, on mul siiski palju terveid kohti. Tänu sellegi eest.

PÄEVA SÕNUM

PIIBLIJUTUSTUS

Bartimeus

Bartimeus, Timeuse poeg, oli meister Mattiase õpilane. Ta tahtis õppida vaibakudujaks. Meister oli oma oskuste poolest tuntud. See Jeeriko sünagoogi värviline kardin, mis varjas käsurullide riulit, oli Mattiase kootud.

Noor Bartimeus armastas oma tööd ja meisterlikkust tuli aina juurde. Ta õppis ära, millised värvid üksteisega sobivad, kuidas tuleb ühendada lõngu nii, et soovitud kujutis tuleks esile kanga taustal. Kolmandal õppeaastal võis ta juba iseseisvalt kangast luua. Sünagoogi esimees oli tellinud oma uude söögisaali seinavaiba. Sellel pidi olema kujutatud kuusnurkne Taaveti täht. Tähe all pidi seisma pühade tähtedega kiri "Taaveti Poeg". Bartimeus hakkas innukalt tööle. Ta alustas vaiba kudumist alumisest servast.

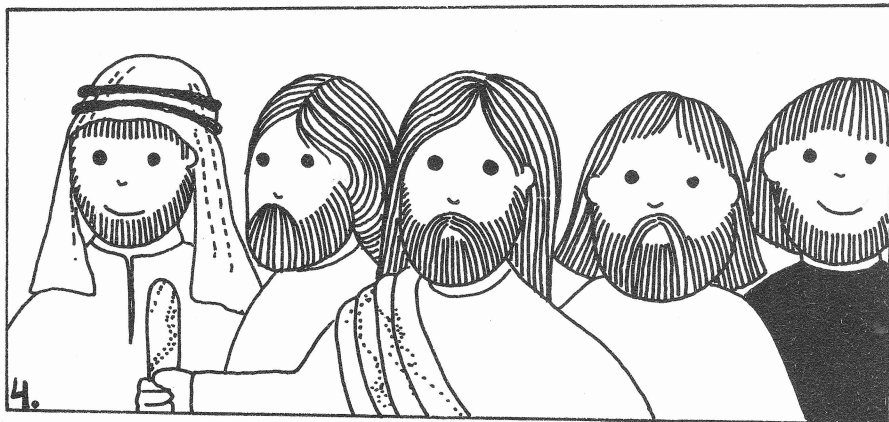
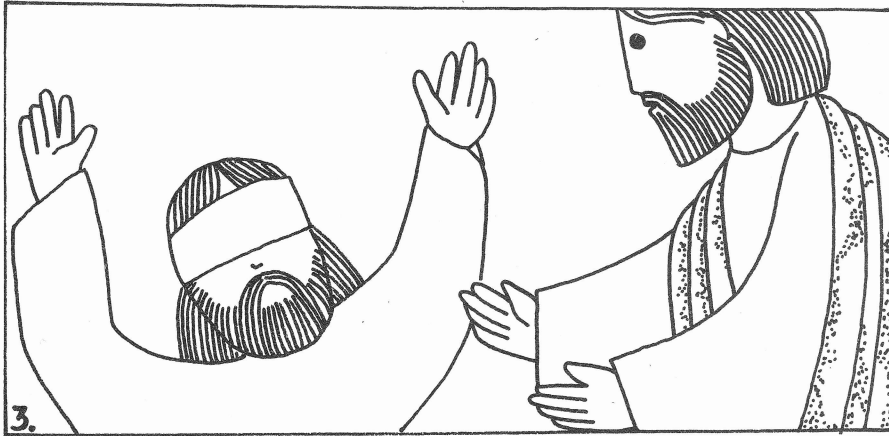
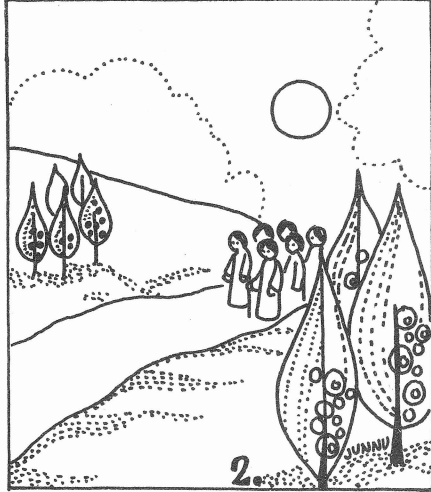
"Kas sa ka tead, mida need sõnad "Taaveti Poeg" tähendavad?" küsis meister Mattias. "Tean küll, meister, rabi rääkis meile temast sageli, kui ta meid lugema õpetas. Taaveti poeg on kuningas ja päästja, kelle Jumal meile saadab."

Järgmistel päevadel vaipa kududes võis näha, kuidas need kaks sõna said vähehaaval valmis. Bartimeus pidi siiski töö katkestama, sest ta silmad jäid haigeks. Need punetasid ja valutasi. Kui ta püüdis vaipa vaadata, kadus selle kujutis ta silme eest. Kui Bartimeus silmad avas, tegi iga valgusekiir haiget. Ta pidas kogu aeg silmadel sidet ja oli õnnetu, et ei saanud oma tööd jätkata. Meister Mattias pidi ise selle Taaveti tähte kujutava vaiba valmis kuduma.

"Nii ei või see enam kesta," otsustas isa Timeus ja läks koos pojaga Jeruusalemma silmaarsti juurde. Too võttis arstimite kapist väikese pudeli ja tilgutas sellest mõne piisa kibedat ravimit haige silmadesse. See tegi talumatut valu. Arsti meelest oli see hea märk. "Mõne päeva pärast oled terve," ütles ta.

Kui nad olid kodus tagasi, kadus põletik silmadest, ka valu ei olnud, kuid Bartimeus märkas kohkudes, et ta ei näinud enam. Kui ta vaatas otsevastu valgust, siis aimas veidi hämarat valgusekuma, kuid kõik muu oli tema jaoks pilkane pimedus. Ta oli jäänud pimedaks. Seda mõistes kaotas ta lootuse. Kaotatud oli ka tulevik vaibakudujana. Õieti ei olnudki tal enam mingit tulevikku. Pimedaille ei leidunud mingisugust tööd.

Üksi olles Bartimeus tihti nuttis ja süüdistas Jumalat, kes oli saatnud temale sellise õnnetuse. Ta hakkas kahtlema, kas üldse oligi olemas mingit õiglast Jumalat, kui tema, kes ei olnud õieti midagi paha teinud, pidi niimoodi silmanägemisest ilma jääma. Kuid mõnikord tekkis ta südames mõte, kas Taaveti Poeg, kui ta tuleb, võiks teda pimedusest

päästa. Need mõtted tõid talle veidi kergendust. Kuid Taaveti Poeg ei tulnud ja Bartimeuse hinge laskus jälle pimedus.

Isa nägi, et poeg oli õnnetu. Ta soovitas, et poeg läheks tänavale kerjama ja saaks sel viisil veidi raha koju tuua. See ettepanek Bartimeust eriti ei rõõmustanud, kuid ta nõustus sellega siiski ja laskis end viia Jeeriko turu äärde. Seal oli ka teisi kerjuseid. Seal käis mööda palju kaupmehi ja ka palverändureid, kes olid teel Jeruusalemma templisse jumalateenistusele. Bartimeus istus tee ääres ja kui ta kuulis kellegi samme möödumas, hüüdis ta: "Annetage mulle, pimedale! Jumal tasub teile." Mõned andsid veidi peenraha, mõned ei andnud midagi. Kui Bartimeus õhtul kokku luges, kui palju möödaminejad tema taldrikule olid pannud, oli seal ehk ühtekokku pool denaari.

Juba kaua oli Bartimeus kerjanud, kui ta kuulis ühe jutuka ränduri suust uuest Naatsareti prohvetist. "Ta on ühe vigase terveks teinud. Kuulsin seda mehelt, kes seda ise pealt oli näinud. Teised räägivad, et ta on pidali-tõbiseid terveks teinud ja ühele pimedale nägemise tagasi andnud."

Sellest ajast alates tõusis Bartimeuse südamesse lootus. "Ehk võib Jeesus mindki terveks teha. Ehk Tema ongi Taaveti Poeg." Ta oli päris endast väljas, kui kuulis, et järgmise öö veedab Jeesus Jeerikos ja hommikul rändab edasi Jeruusalemma poole. Hommikul vara asus Bartimeus oma kohale tee ääres turu lähedal ja küsis igalt möödujalt: "Kas Naatsareti Jeesus juba tuleb?"

Lõpuks kuulis ta inimeste hääli ning teadis: nüüd on Jeesus lähedal. Siis hakkas Bartimeus hüüdma ja kordas seda aeg-ajalt, nii et see ei võinud jääda kuulmata: "Jeesus, Taaveti Poeg, halasta minu peale!" Möödaminejad hüüdsid talle, et ta vait jääks. Neile ei meeldinud, et Jeesust nimetati avalikult selle aunimega. Kui lähedal oleks mõni rooma sõdur, võiks see halvasti lõppeda.

Kuid Bartimeus ei lasknud end vaikima sundida. Ta hüüdis veel innukamalt: "Jeesus, sina Taaveti Poeg, halasta minu peale!"

Jeesus kuulis tema häält, peatus ja ütles: "Kes hüüab nii? Laske tal minu juurde tulla." Inimesed vastasid Jeesuse küsimusele, tõmbusid veidi tagasi ja andsid teed. Bartimeus tõusis üles, heitis oma kuue seljast, et miski tema liikumist ei takistaks ja jooksis nii ruttu kui jaksas Jeesuse juurde. Siis kuulis ta Jeesuse hella häält: "Mida sa tahad, et ma sulle teeksin?" Nüüd võis Bartimeus ütelda välja selle palve, milles sisaldus kogu möödunud aastate viletsus: "Issand, et ma jälle näeksin." Ja rõõmsast ootusärevusest värisedes kuulis ta Jeesuse vastust: "Mine rahuga, sinu usk on sind aidanud."

Bartimeusel on tunne nagu inimesel, kes pika paha une järel avab silmad ja näeb heledat päeva. Ta ei suuda esialgu mõista, et see paha uni on möödas. Ta näeb Jeesust enda ees seismas, ja ümberringi palju inimesi, kes kõik teda vaatavad. Kõik on nii värviküllane – seinad, tänav, palmid, linnamüür ja sinine taevast. Ta näeb niisama teravalt ja selgelt nagu siis,

kui ta kodus vaipu meister Mattiase juures. Oma sisemuses tunneb ta püha rõõmu võimsalt voogamas. Ta langeb põlvili ja sosistab tänupalvet.

Jeesus tõstab oma käed, õnnistab teda ja jätkab teekonda Jeruusalemma. Bartimeus tõusis üles ja mõtles, mida ta peaks nüüd tegema, nüüd, kui ta on nii õnnelik oma tervenemise üle? Kas peaks ta jooksuma koju sellest rääkima? Või meister Mattiase juurde tööd küsima? Ei, tema liitub nendega, kes järgnevad Jeesusele teel Jeruusalemma poole. Ta tahab järgida Jeesust. Ta tahab paremini tundma õppida seda meest, kellele ta nii palju on tänuvõlgu.

Walter Neidharti ainetel jutustanud Pertti Luumi.

Väikelaste rühmas võib jutustada lühidalt. Näiteks:

Jeesus ja tema õpilased on rännakul. Palju inimesi liigub koos nendega. Tee ääres istub Bartimeus. Bartimeus on pime. Ta kerjab möödaminejatelt raha. Bartimeus kuuleb, et Jeesus on tulemas. Siis ta hüüab valju häälega: "Jeesus, aita mind!" Inimesed ütlevad: "Ära hüüa siin! Ole vait!" Jeesus seisatab ja ütleb: "Tooge ta siia!" Inimesed lähevad Bartimeuse juurde ja ütlevad talle: "Tõuse üles! Jeesus kutsub sind!" Bartimeus heidab kuue seljast. Ta jookseb Jeesuse juurde. Jeesus küsib Bartimeuselt: "Mida sa soovid?" Bartimeus vastab: "Jeesus, ma tahan saada nägijaks." Jeesus vastab: "Sina usud minusse. Sa saad nägijaks." Äkki Bartimeus märkab, et ta silmad näevad. Ta jätab oma asjad tänavale ja läheb koos Jeesusega.

LÕPETAMINE

LAUL

PALVE

Tänu Taevaisale kõige hoolitsuse eest. Aamen.

Pirjo Lehtovaara, SPY